

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetnek minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címzendő levelekben. Ára évenként 3, fél évre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyháztérben, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábos egy sor után 4 pkrórt közzétételnek; folytonos hirdetések 100 pkrórt elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkró blyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat., a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

NÉZETEK gazdászati viszonyaink körül.

I.

Az utolsó tér, hová a magyart a fatum keze lőké, a földbirtok; de ennél szilárdabb tér nincsen, mert hisz az egész élet basisa maga az anyaföld, ezen alól csak a halál, ezen felül az idevélés.

Minden más tér, hol az ember cselekvés köre terül, csak arra való, hogy ezt a basist minél inkább sajátjává tehesse; az államba szövetkezés, az eszmék küzdelme, s mindenek, a mi nemes s nagy, kiinduló pontja a föld kincseinek birtoklása, s az, hogy ezen vég tulajdon minél inkább a tulajdonos rendelkezése alatt állhasson.

Az államélet újabb fejlődései a föld iránti ősi patriarchális jogokat minél szűkebb korlátok közé szoríták ugyan, s az ember individualis érdekei helyett, egy erkölcsi személy, az állam, alapérdekei állottak elő, s az eszköz, a mesterséges kifejlés által mindinkább a céljait ruházza magára, mindamellett, ha most mi váltunk is az álladalom eszközeivé, magunkat még a föld birtoklása által érezhetjük leginkább itthon, e rövid földi lét alatt.

A földbirtok a nemzeti és egyéni vágyon legbiztosab alapja, s nekünk magyaroknak örvendennük lehet azon, hogy ezen alapon nem vagyunk szegények, még most se, midőn birtokunk kétharmadát kárpótlásért a népek oda áldoztuk.

Az agrikulatúrban legkifejlettebb angolok tehernek tartják a kétszáz holdnyival nagyobbra terjedő birtokot, valamint haszonállatnak az igen kis gazdaságot.

Nálunk a birtokos, a boldogabb időkben ugynevezett földesuri-osztály, még most is birtokában van egyenként oly földösszegeknek, melyet az angol gazdaság szép és az élet kényelmére szükséges összevegyt kiálló birtokmennyiségnek vall be.

Csakhogy a míg nálunk ezen földterületet az álladalom irányában hasonló terhek nyomják, hasonló eredményeket nem vár-

hatunk a földbirtoklás után, s így a birtokon fekvő közterhek, az egyesek jólétének rovására állanak fenn; holott azok akkor, ha gazdaságunk a czélszerű kifejlés fokán állana, reánk nézve se volnának terhelőbbek, mint Europa többi népeire nézve.

Azonban nekünk mindenből a neheze, a teher jut ki, a nélkül, hogy a javalmakat birhatnók még.

Az ausztriai monarchia kifejlése általában új, s szélső tartományai szinte még érintetlenek azon eszközök által, melyek a jólét hőmérőjének a vágyon, s illetőleg, a pénzforgalmának, közvetítői képezik.

A népek nem csak az összes monarchiában, de annak egyes országaiban is különböző nemzetségekből levén összealkotva, s mi több, nemzetileg is a miveltésnek egészen különböző fokán állván, miután a hasonló kormányzás eszméje által azon historiai kapcsolatok szétzakadtak, melyek a hatalom jogánál fogva a miveltetlen tömegek reakciói ellen a miveltettnépek akaratját ekkorig érvényesítették, s az egyes tartományok akaratját a közös monarchia összpontosította saját akaratában, a helyzet oly irányt vett, mely lehet, hogy századok alatt fényes jólétet adhat ugyan, de a melyet legalább a mi nyomunknak meg kell szilennie. És ez természetes; az eszmék forradalmát az egykor emberi nyom mindig megsínli, s jövő jóléte valamely nemzetnek csak az által lehet biztosítva, ha az átmentti korszak hullámain jól tudta vezetni hajójának kormányát.

Mikor Franciaország azon paroxismon ment át, mely a földbirtok és ingó üzletek tusájában az utolsónak adta az előnyt egy státuspolitikában, mint a nyeresémszerűségben; a földbirtok becses lejárta, az aristocrazia ősbirtokának felülmárta, romjait kezdé a jövedelmezőbb töképenzbirtokkal felcserélni, s az aristocrazia, legalább a régi, ott örökre megbukott.

Mintán egy lifferans zsidó egy szállítási vállalatával Kolozsvártól Brassóig nagyobb eredményt képes huzni az állam kincstárából, mint a mennyit egy uradalom birtokosa vasszorgalom mellett is össz-

szes lábföldjeiből kicsikarhat; mintán egy-egy uszorás 50—100 pcentre játszatja pénzét a kárpótlási államkötelezvények ez óriás-kótyavetyéjén, melyet szemünk láthatnak; csoda-e, ha sok magyar földbirtokos, s jelesen a földbirtok kezelésére még képtelenebb birtokosnő, áruba bocsátja birtokát, hogy annak tőkétjét legalább 10 százalékra, egy biztos kereskedőhöz betegye, mert hisz az idősziaki nyeresemény tiszta, mert a földbirtok a legolcsóbb ár 3 pcentjét se hajtja, sőt tudnánk mutatni uradalmat, melyből a tiszt éven át mit se adminisztrált urának, sőt még a végén az ur kellett, hogy fizessen tisztjének néhány ezer forintot.

Ily leverő, mondhatni, ostobafatum történt már elég a földbirtokkal, s csoda-e, ha a perczek desperatájában elfeledjük a később jövőre számítani, s rohanunk azon térerre, mely idősziaki jólétet biztosít, habár hátterben eridak, bukások fenyegetnek.

KÜL- ÉS BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Kolozsvár, nov. 15. 1858. — Régi ohajtásomat teljesítem, midőn e derék magyar város iránti tiszteletem jeléül, nemes jótékony intézetéhez parányi tehetséggemhez mért áldozattal járulhatok. Az ide zárt 400 pkróttal földhermentesítési kötelezvényekben (hozzátartozó szelvényekkel) sziveskedjék tekintetes uraságod a tulsó oldalon kijelölt osztály szerint rendeltetések helyére jutni.

a) A városi szegények pénztárának 150 ftot b) a helybeli köztemető fenntartási költségére 50 ftot, c) a külső-magyarutczai, a női egyelet által alapított népiszkolának 100 ftot, d) végtére 100 ftot folyó pénzzé váltva, mi teszen 84 új forintot, 21 — huszonegy valódi inséggel küzdő polgári család között egyenlő 4 forintos részletekben kiosztani, s ennek igazságos eszközzésére bátor vagyok tekintetes urat fölkérni és hatalmazni, maradván teljes tisztelettel leg-összintébb hazafi-társra

Kornis Samu.

Méltóságos Gróf Ur! — Folyó évi nov. 15-ről személyemhez intézett becses levelét véve, azonnal siettem a szegénység, és a népnevelés érdekében tett rendeleteit teljesíteni, s ezenről az

a) és b) pont alatt kézbesíteni rendelt 200 ftórról szóló kötelezvények átvételéről e városi tanácsnak 7393 sz. alatti megköszönő iratát, a c) pont alatti 100 ftórról szóló kötelezvény átvételéről, a helybeli ev. ref. ekllesiának megköszönő iratát, és d) pont nyomán, neveik lajstromát azon 21 szegényeknek, kik áldáskívánások mellett vevék át a fölsegelésre rendelt 4 forintot, midőn tiszteletem mellett küldöm, szerencsésnek érzem magamat az által, hogy Méltóságod ezen nemes ajándékának az illető helyekre való juttatásával megbízott, — tisztelettel maradván a Méltóságos Grófnak alázatos szolgálója Kolozsvárt, nov. 24. 1858.

Kolozsvári Imre, városi adó-tiszt.

Brusza, okt. 29-kén, 1858. — Kiamil bey, a követek bévezetője, s Afif effendi a napokban indulandnak el, az első Bukurestbe, a második Jasszyba, magokkal vivén a szultán Hattischerifjét, mely a kaimakámok kezéből a kormányt kivévén, azt a diván elnöke, a nagy logetheta és a belügyminiszterből állandó bizottmányok adandja át; ezen bizottmány öt hét alatt elkészítendő a választási lajstromokat, melyek elkészülte után a követek választásának három hét alatt meg kell történnie, s a követek választása után tíz nappal a hospodároknak.

Kabul effendi Szerbiába küldetett, mint a porta rendkívüli biztos; az ottani zavarokat ti sokkal jobban ismeritek, mint hogysem az én tudósításom szükségeltetne.

Mehemet Ali pasha, a szultán sógora, újból kapudán pashának nevezetett ki, Kupruzü Mehemed pasha helyébe.

A montenegrói conferenciák folyamában vannak.

Danilo grahovai előnyomulásának czélja az vala, hogy ő ott egy erősséget akart építtetni, de a Polkán orosz fregat parancsnoka lebeszélte ezen tervéről, nem látván tanácsosnak egy ily demonstrációt által a conferenciát tanácskozásait zavarni; a herczeg ezen tanácsnak engedett, visszatért Cetignebe, s az orosz parancsnokot érdemfélével kísélté fel, s több a törököktől nyert fegyverekkel ajándékozta meg.

A tartományokban a keresztyének elküvetett igazságtalan nyomásoknak egy hiheletlen, de megtörtént adatával szolgálhatok.

A Nish (niszai) sandesák keresztény lakói még ez év elején egy küldöttséget indítottak Sztambulba, mely a beyk (földesurak) jogtalan zsarolása elleni panaszait nyújtja be a fényes portának. Ezek pedig ezek valának:

1-ször. Mi tartozunk a kormányának fizetett tized mellett (melynek rendetlen kezelése miatt gyakran egész természetünk a mezőn rot-

KÖNYVISMERTETÉS.

„Gróf Lázár Család.” Irta családja számára gróf Lázár Miklós, stb. Kolozsvárt, 1858. a rom. kath. lyceum betűivel. Sdrét. 281 lap.

E mű. — mint czíme mutatja, — az illető nemzetség *) számára van írva; de mivel egyfelől annak története a Gondviselés által nem egyszerű fontos álláspontokra helyezett fiainak közirányu szereplése által a haza történetével egybefonódnak; másfelől pedig azért, mert a mű a kérdéses nemzetségnek — a mennyiben írott emlékeik engedik, — nyolcz százados életrajzát mintegy mozaik-alakban, gyakran igen becses részletekből s oly gondosan egybeállítva írja elénk, hogy azok főbb momentumait valamint a tekintélyesb egyéneket a különböző korok és viszonyok között követett irányaiikkal együtt ismerni, bárkire nézve érdekes, és tanulságos lehet; miértis úgy vélem, hogy ennek bővebb ismertetése e lap olvasóira nézve érdekel bírand.

Szerző könyvének mindjárt kezdetén (1 lap) nemzetsége és székely származását mutatja meg; azután (2—12. lap.) az a felőli, mellette és ellene szóló, de történetileg be nem bizonyítható fölvetéseket özafolja, felhasználóan, kivált a tudós gr. Kemény József jegyzeteit; végre a (13. lapon) nemzetségének: csiki-szent-lamási és gyergyó-százhegyi testvér anyatörzsről származólag négy fő ágra u. m.

* En a család szó alatt csak valamely háztűt, háznép, egy háztűt alatt élő egyének fogalmát mellőztem: több közös törzsi családok összességét nemzetségnek tartom. Kézir.

csicsói, csik-szent-lamási, szent-annai később gyalakuti, (mely két ágat egynek veszen), és szárhegyí, (mely utolsó gyergyó-százhegyí egybetétel és szóalakban is fordul elő) ágakra oszlását állítja meg, s hogy ki, ki által, mikor, minő jogon, s mely jószágok nyeresével alapította a nemzetség anyatorzsenek valamely elágazását? Miképpen váltották föl egymást a különböző ágak újabb sarjadékai a magva szakadtak örökségében? melyek ág, melyik évről, kinek halálával szűnt meg? vagy hanyan, és kik mi minő munkássági körben foglalkozva élnek, a négy külön ágat külön felmutatja A. B. C. D. betűk alatt körülmenyesen és okadatolva kijelöli.

Ezután (13—17 lap) megemlíti azon négy Lázár-óst, kiket Apór Péter, a grófságot nyerő, s a Lázár nemzetség leszármazását ez alkalommal egybeállítá szárhegyí (I.) Lázár Ferencz, gr. Kemény és mások azon nemzetség törzsoz atyjainak irnak a nélkül, hogy azt okiratokkal bizonyítsák. Ezek között 1. Lázár Columbus, állítólag a hetedik keresztény századból, 2. (I.) Lázár Balán, ki föltevőleg szent István király alatt élt. 3. (I.) Egyed (I.) Lázár Fezencz grófi diplomája mint 1345. Csikszék kapitányát említi, 4. (I.) Ferencz (előnév nélkül) 1400-ban, némelyek szerint 1480. állítólag máltai lovag, 5. ösnek (I.) Bernádot mondja szerző, egyszersmind kijelenti, hogy ez első a Lázárok közül, a kitől hiteles oklevél (1406-ban költ) tesz bizonyosságot, 6. és 7. (mindkettő Balánt az utolsó az elsőnek fia) már birtok és származási helynevezéssel t. i. csik-szent-lamási előnévvel (praedicatummal) írva, jó elé azon szaladalom levélben, melyet Mátyás király 1462. Kászonszéknek Csiktől függetlenítése irant Zsigmond király egy régebbi e tárgybeli oklevele alapján az ő kérésére Medgyesen adott. Ezen (II.) Lázár Balintnak, szerző nézete

szerint egyik fia, (II. Balán) e műben a 8. szám alatti, alapítja a csicsói Lázár-ágot 1496. körül, melynek e munkában A. betű alatt (22—34. lap) kilencz tagja van ismertetve, tehát a 8. számon kezdve a 16-ig bezárólag; a 17. szám alatt u. m. (I.) Lázár András a (II.) Balint második fia, maga 1494 körül gyergyó-százhegyi előnévvel élén, de nől Gyalakuti, mások szerint szent-annai Gyalakuti leányt vevén, minthogy azzal ugyan e nevet viselő flakuban józsgot örökölt, alapítja a csik-szent-annai később gyalakuti, és gyergyó-százhegyi Lázár-ágakat, melyek közül szerzőnk a csik-szent-lamási ágának B. betű alatt (35—46. lap) hét tagját ismerteti, vagyis a 18. számon, 1553. élt (II.) Lázár Bernádon kezdve a 24-dikig; ezután C. betű alatt (47—109 lap) a szent-annai, később gyalakuti ágának huszonöt tagját ismerteti vagyis a 25. számon, 1538. körül élt szent-annai (I.) Lázár Jánoson kezdve a 49-ig bezárólag; végre D. alatt (109—281. lapig) a szárhegyí ágának 1530 körül élt (I.) Lázár Istvánon vagyis az 50. számon kezdve a 137. számig 87 tagját, a négy ágra szakadt Lázár-nemzetségnek 51 nő, 86 férfi, együtt 137 tagját.

Mint jellemző körülmény tűnik az olvasó elébe, e munka az, hogy e nemzetség és apái, mint öszzekely nemeselek főrendűek (primorok) szerepelnek hat századokon keresztül: a legfőbb hivatalokat viselik, nagy birtokokat szereznek, nemzetségek származási fáját ugymondva az egész székely földre kiterjesztik, a hazát és nemzeti alkotmányt vérok hullásával védik, szóval sorsukat, és szerencsésüket haza, és nemzet sorsával csaknem elválatlanul egybeszővik. Ez ősi fényű, és értékű nemzetség mellett, — a kor divatát követve — 1702. márczius 9-kén költ királyi kegylevellel által elsőben szárhegyí (I.) Lázár Ferencz szerzett I. Leopoldtól

grófi czímet és rangot; azután 1733. híres tudós és költő, jeles államférfi, és nagy befolyású kormányember, a fényes hatáskörben munkálkodott, de viszontagságoktól se ment életű gyalakuti (VII.) Lázár János nyert előbb szabad. bizottságot, azután 1746 körül (mert ez évbeli okiratham látta át szerzőnk mindkét czímével élni) grófságot, melylyel e nemzetség mai napig él.

Végre okiratilag ki van mutatva az is, hogy Lázár-nemzetségből a négy utolsó század alatt, — mert a négy elsőből jobbadán csak száz hagyományok és összefüggés nélküli írott adatok vannak fenn, mikre a szerző sehol nem érintett,

a) Hadnagy, kapitány, főkapitány és tábori szárnyvezér volt 29 egyén.

b) Királybíró, fötiszt és főispán 14.

c) Királyi táblabíró, ítélőmester, fejedelmi, főkormányi és államtanácsos 9.

d) Törvényhatósági, nemzeti és országos követ 15.

e) Országos elnök, cancellár, fejedelmi helytartó 3.

f) Tudós és író 11 egyén.

A ki elfoglaltság nélkül néz végig e nemzetségi élet- és történetrajzon, lehetlen hogy fol ne tűnjék a Lázároknak három fő jellemvonása, ugy szólván uralkodó lelki iránya, melyek maganyai nemzetségi erénynekek képezik fonását u. m. a hazához és nemzethez, s nemzeti intézményekhez való hűség, a közügyek általi érdekltség, vallásosság.

Hadd bizonyítsák a tények.

Az első illetőleges Lázárok történeteink legnagyobb momentumainál, hol államiatunk fordul, gyakran válsági ponton állott, minde-

had el) a beynek kilenczedet fizetni természetnyeinck s marháinkból.

2-szor. Minden család tartozik 20 oka gabonát vetni számukra.

3-szor. Midőn a bey a falukban látogatást tesznek, a falu leányai tartoznak előtűk tancsolni, énekelni, s gyakran vad szenvedélyeik áldozatai lenni.

4-szer. Ily látogatásoknál a faluk tartoznak fuvarozni.

5-ször. Ha valahol konákat (lakot) építtetnek, ahoz a faluk tartoznak fát s egyéb készlet adni.

Ezen küldöttség egy fővezéri iradival tért vissza, melyben a niszai kormányzóknak, Zeinel pashának parancsoltatik, hogy a keresztényeknek igazságot szolgáltatasson, s ezen gőgötlan visszáléseket szüntesse meg. Zeinel pasha feleletül azt mondja, hogy iradéjok hamis, s őket tömlőre vettetik. Több hónapok után kiszabadulva, újra Szambulba mennek, ott Küprüzi Mehemed pasha igen rosszul fogadja, s kételkedik panaszai igazságában, de midőn végre a niszai kerület minden falujának mazharsát előmutatták, a tanzimat tanács egy négy tagból álló bizottmánya elébe utasítottak, ez hosszas húzás-halaszás után azt határozta, hogy csak térjenek vissza, s Zeinel pasha rendeletet kapandó sereimnek orvoslására; de ő ebben nem nyugodtak meg, tudván előre, hogy Zeinel pasha szokásos börtönbe-velőkkel fog felelni, s végre hosszas kérelmek után megnyerték, hogy a fényes porta oda módosítja a tanzimat bizottmányának végzetét, hogy egy mübahir (portai küldött) által vitt iradéval térjenek vissza. Zeinel pasha az iradé most is eldobta s a követiséget börtönbe dobatta. Ők, vagy inkább a niszai keresztények rögtön távirati sürgöny által tudósították megbizottjaikat (mert a küldöttség egy része hátramaradt Szambulban) a történetekről; hogy mi fogja érne Zeinel pashát, ki már kétszer nyilvánosan kigúnyolta a kormány rendeletét, nem lehet tudni, legfeljebb vizsgálják s más helyre küldik kormányzóknak, s a beyk folytonosan fogják fosztani a szegény népet. S aztán ezen nép elégtel legyen s ne hallgasson inkább az oroszok édent-igőző propagandájára, mint a szultán atyai rendeleteire, melyek pusztában viszhang nélkül elenyésző hangok, melyeknek senki nem engedelmeskedik, melyek éppen azok által gúnyoltatnak, nevetetnek, kiknek azok végrehajtása felett kellene örködniök. Mit ér a sok Hatti scherif, Hatimajum, Gülhané, Tanzimat s Isten tudja mi-féle cizfibrálnál-cizfibrál nevű sok rendelet, alkotmány, ha azok csak pusztá betűk a papíron, melyeken a calligraphok gyakorolják tehetségeket. Csak alapos reformok, csak az egész kormányzási rendszer megváltoztatása képes ezen babyloniai zürzavarból Törökhat kiragadni, de azok kivételére bátor, határozott s retenthetlen kormányfő igényeltetnek, nem pedig olyan immel-ámmal folytatott politika.

Az időből írják, hogy e hó elején csaknem az egész város leégett, 803 bolt 1 dsami s 11 khán lett a lángok áldozata; a kárt hét millió piasterre becsülik.

Viszont-találkozásig.

Bakalun.

Zilah, nov. 14. — (Folytatás.) Gymnasiumunkban az ugynevezett classico faból s feltebb régen építette, a folytonos javítgatás

mellett is már annyira elavultak, hogy égető szükségé vált újaknak építtetése; de erre pénzünk éppen nem, kilátásunk is kevés vala. Ily szorongató aggodalmak között vesszük azon kedves tudósítást, hogy egy általunk nem is ismert hitsorsosunk, b. e. Németh István tábornok, iskolánknak öngondoskodással 500 pfírt hagyományozott. Ezen összegezt rögtön az építési anyagok szerzéséhez fogtunk, s e nyár elején, bizva hitsorsosaink buzgóságában, mint egyedüli, kiapadhatlan élő lőkömben, letettük alapját azon költségnek, melynek csak megkezdését is „Isten-kisértésnek” keresztelték volna a kicsinyhitűek. Hitsorsosainkba vetett reményünk nem csal; mert alig szótoltunk fel városunk polgárait, nem emlékezve már arról, hogy csak alig három évvel ezelőt mintegy 20 ezer pfírtal járult a tanítói fizetés alapjának gyarapításához, azonnal látva a szükségét, szokott buzgóságával, vallásfelekezeti különbség nélkül (mit dicseretűl említhetnek e kis magyar városnak, hogy itt e szellemű egy gyarapításában nem találkoznak felekezeti előítéletekkel, minek szép példája az is, hogy városnapi iskolánkat felekezeti különbség nélkül tartjuk fenn, s ez a sokkal kevesebb számú katolikusok lelkesztet, föltisztelendő Zakkai János plebánus és esperes urat tisztelti rendszertől directorátus) sietett a szükséges kömennyiséget ingyen, egynehány napok alatt behordani. Következtek ezután a városi és vidéki pénzbeli adakozók, kik között első helyen említhetem városunk fiát, gymnasiumunknak több éveken át szeretett tanárát, s ennek sorsát a távolból is atyai szemekkel kísérő iskolai tanácsos mlgos Salamon József urat, ki 200 pfírtal, iktári gróf Bethlen Domokos ur ő nagyságát, ki szilárd jószágában egyik tanárnak által fölkeresztetve, 110 pfírtal; t. Balog Pál urat, ki a mellett, hogy ez iskoláról minden évben, vagy pénz, vagy jutalmul kiosztandó könyvek adásával megemlékezik, most is 50 pfírtal; t. Vincze Ferencz urasszonyt, ki 40 pfírtal; a helybeli derék műkedvelő társaságot, mely nemcsak céljához hiven, ez építésre több előadásokat rendezve, 200 pfírtal járult. Hosszas lenne azon adakozók sorát itt felszámolni, kik tanáraink által felkeresztetve, tehetségökhöz mért filléreikkel vagy később beavándolói ígéreteikkel járultak e szent ügyhöz, s minthogy iskolánk egy-zökönyvei azoknak neveit úgy is hiven megörözendik; miért fogadják itt csak az intézet nevében tett közönetünket áldozatkészégökhöz. Ily segédemmel emeltük fel épületünk a mostani magasságig. Szívárgott ugyan gyengén élő forrásunkból naponta az éltető nedv, mely biztatgatja s reménnyel táplálja, hogy a mlgos főgyógyász tanács s nagylelkű főgondnokaink bizton remélt segédleme mellett több évvel mulva célhoz jutunk; de azt, hogy e nyár kezdetén megindított épületünkben, a még biztos reményben lévő segédemmel ugyan, már a jövő iskolai év elején terjeszszük a tudomány világát, a legerősebb hitűek se merték volna állítani, s ime előállanak főúraink, mint honatyák, kiknek gondoskodása egyaránt terjed ki e hon anyagi s szellemi előhaladására, s lehetővé teszik azt hárman-négyen, mit az élet szorítóbb körülményei között, a legjobb akarat mellett is számosan alig tehetnek. Aldjuk azért a sorsot, hogy szegény hazánkban Mikókat és Wesselényieket adott, kik magas hivatásukat mind felfogni, mind teljesíteni tudják és akarják,

s legyünk meggyőződve, hogy míg főúrainkban ily áldozatkészéggel egybekapcsolt hon-szeretlet lakozandik, virágozni fog egyházi s nevelési ügyünk!

Több tárgyak is lennének még, iskolaiak, községiak itten némi tekintetben, nem igen jól álló egyházak; de már ugy is, igéretem ellenére, hosszúra nyúlt levelemet bezárvam, azokat — ha helyet nyereendek, — máskorra halasztom. *)

Meszei.

Kézdivásárhely, november elején. — Gyorsan repüle el fölöttünk a nyár, s különös változó időjárásunk mégis meghozta természetnyeinck nem remélt középértémet számlában, ha kevés pótolva van szemben. Hogy jövőbeli vetéseink minő aratást nyujtandnak, már-már aggály lep vala meg, minthogy a hosszas szárazság miatt vetéseink bokrosodása megátolva, a nedv hiánya miatt elárgulni kezdettek, de végre mindnyájunk régen várt öröme, a természet könyörüle s elküldé áldásos esőjét határainkra, hogy oszlassa az aggályt, s jobb reményekre jogosítson a jövő aratás felől; mert egy általánosan rossz termett év mostani időben, nagy inséget, de éhséget is szülhetne, s hol talánok akkor a nagyszerű magtárakkal ellátott Haller-udvarokat, melyek képesek legyenek egy egész vidéket — mint a hajdani inségteljes napokban — ellátni s az éhséltől megmenthetni! Piaczi áránk nem magasak, mit leginkább a napokban lefolyt Simon Judási vásár tüntet föl. Tiszta búza 1—1 ft 18 kr, rozs 40—44 kr pp. erdélyi vékával. Egy pár ökröt 100—160 pfírtig válogatva lehetett venni; lovak, ugyszinte juh, sertés kevés számmal hajtattak a más évekbeni vásárokhöz képest, s általában nem találtunk korántes oly élénkek ezen különben leginkább megkeresett vásárt, pedig maga az idő is egy évtizedben egyszer ha kedvez ily gyönyörű őszi idővel. A barom s lópiaczi vásárt, mely inkább pangott, valamennyire élénkíté, egy pár, fogadásból eredt löverseny, mely inkább a népi mulattatásra, mint inkább a vidék lötenyészési viszonyai megítélésére szolgált. Kereskedők, iparosok mindenfelől elegen voltak; általán adó elég, vevő kevés volt. Az általános pénzhiány, ugyszinte a nagyobb ezikké vásárat a népnél, a pénz változása iránti félelem nagyban csökkent. Panaszt vevőknél úgy mint adóknál lehetett hallani, csak a garasos komédiás örvende szép bevételnek. Mi folyton panaszokunk az elszegényülés felől, másrészt pedig az ellenkezőt kívánjuk fényezésünkkel igazolni. Dívatezikké egymást váltják, s mióta hideg éghajlatunk alatt is a krinolin gyökeret vert, kiadásunk bevételünkhöz képest nem csökken. Ugyátszik, egészen a jelennek kezdünk élni, míg elmondhatjuk: sétálnak cizfírnál, mint a görög az üres boltban. Jövőre egyébről többet.

Torjai Endre. **)

Parajd, okt. 20. 1858. — Itten a nagyvilág zajában elszigetelve a gyergyai havasok alján, csupán boldogító házi körében talála felüdülést a fáradalmas munka után, s lelki élvezetet, mit minden mivel ember a társas-élet örömeire nézve igénybe vehet; folyó hó 14-ken felűnő

*) Szívesen lesznek fogadva ezután is becses tudósításait. Szerk.
**) Szívesen vendüjük becses tudósításait. Szerk.

innepélynek levénk részesei, midőn hazánk fő-kormányzója, herceg Liechtenstein ő magassága, kis banya-helységünket s ezen sóvidéket magas jelenléte által szerencsételtet. Ugyanis ő hercegsége az irt napon délutáni egy órákor diszes kísérettel a falu végétől kezdve elővarázolt zöldfa-sorok között, az itteni ugynevezett Király-utca elején fölállított diszes diadal-kapun, a nép sokaságával várva, s a helybeli ref. lelkészről üdvözölve, kétfelől fehérbe öltözött leánykák virágfüzérei közt a magaslatról lehángzó mozsarak dörgése mellett érkezett banya-helységünkbe, egyenest a kamaraispányi szállásra hajtátván, hol a cs. k. sóbánya-tisztség elnöke által rövid, de az innepély nagyszerűségéhez méltó s bányászati modorban szerkesztett beszéddel üdvözöltetett, mely üdvözlöt ő hercegsége leereszkedő nyájassággal fogadván, elhatározá, hogy az azonnal megtartandó ebéd után a félóránra fekvő sóbányát meg fogja nézni. A kedélyes és vidor ebéd után a házigazda, bányanagy H. J. urat, felszólítá, hogy a bányára-menés végett a szükséges intézkedést tenné meg, de azok már el lévén rendezve, az egész család töli szívélves búcsú után számos lovasok és kocskis kísérelében a sóbányára szekerezés, hol is ő magassága a bányanagy ur vezetésével a diszesen ki-világított bányát, a grádicoson 40 ölnyre le-szállván, nemcsak megnézni méltóztatott, de annak kezdetéről, mivelési módjáról, kiterjedéséről és a bányászati személyzet viszonyairól kellő fölvilágosítást kívánva, a banya feneke-n egy előre elintéztet sópad felverését megnézte, a mint az sajátságos, de czelarányos módon talán egész Európában csak Parajdon kezeltek, hogy a sópadokat faékekkel és fabutykókkal verjék fel az ősi széklő mód szerint.

Mindezeknek megszemlélése után ő magassága a bányanagy urnak teljes megelégedését és nyájás köszönetét kiterjesztvén, nyilvánítá, hogy annál érdekesebb ő magasságára nézve ezen bányajárás, mivel a parajdi sóbánya az első, melyet élében legelőbb megjárta.

Innen négy órákor megindulván, több kocsik és lovasok kísérelében, taraczkok durrogásai között Udvarhelyre vette útját.

Egy sóvidéki. *)

*) Későn vettük e tudósítást.

Szerk.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

— Ő cs. k. Ap. Felsége f. év nov. 2-ki határozata által a k.-fejlérvéri székes káptalannál, olvasó-kanonokká Keserő Mózes örkanonokot és cs. kir. tanácsost, és éneklő-kanonokká Kovács Dániel főesperest és kanonokot legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

† E hó 21-ken halálozott meg városunkban szabadszállási Szabadszállási Ágnes asszony, még most is mindnyájunk emlékében élő érdeműs főkörmányszéki tanácsos és erdélyi orsz. főörvos Ferenczi Ferencz özvegye. Áldás poraira!

☉ A cs. k. magas helytartóság, az országos cs. k. főtörvényszékkel egyetértőleg, sz. k. Kolozsvár városa árvaörökségéhez ellenőrré, és ugyanottan leltvári elügyelővé, ezen város eddigi községjegyzőjét, ifj. Zatlér Mihályt nevezte ki.

nütt ott voltak, mindig a nemzeti párt mellett harcolva; így a mohácsi vész után a Ferdinánd és Zápolya közötti tusakodás alkalmával az utolsó mellett; 1557. ugyan Ferdinánd és Izabella özvegy királynéknak közötti harcban ismét az utolsó mellett; 1598—99. Báthori András és Mihály vajda harczaikban viszont Báthori mellett; 1603-ban Székely József és Bástia viaskodásai alkalmával az első mellett; II. Rákóczi György szerencsétlen hősi küzdelmeiben haláláig mellette; az ő és Kemény János elveszése után Erdély német és nemzeti (töröknek gúnyolt) pártra szakadván, s amaz Kemény Simon, és Apafi mellett fogván fegyvert, a Lázárokkor is az utolsókhöz csatlakoztak; így a II. Rákóczi Ferencz fölkelésekor, végre az 1848-iki törvényes magyar miniszteri kormányzás alatt is hét gróf Lázár vállalt szolgálatot.

A második mellett hangosan szólnak a csak imént említett számok, melyekből kitűnik, hogy 87 Lázár közül 70 szolgált, és pedig mind nevezet munkakörben a hazát, melynek ha előnyei voltak, bizonyára terhei se hiányoztak. E számunk ha egy részét levonják is azért, hogy akkor a polgári, és katonai hivatalok többnyire egybekapcsolva voltak, és ugyanazon egyének polgári, és katonai tiszteket fölválva viseltek: mégis a mi megmarad, kedvező fokmérője lesz e nemzetségi közügyszeretetének. Azonban az általános tényállásból kívül bizonyítja még azt a következő nagyfőntosság nemzetségi szolgálata is. 1462. — mint fennebb érintve volt, — (II.) Lázár Balint yivott ki Kászonnak Csíktől való függelénit; 1506. (II.) Lázár Balán az Agyagfalván tartott széklő nemzeti törvényalkotó gyűlésnek, mint csíkszéki követ, tagja, Lázár (I.) András annak éppen elnöke, s az alkotott törvények aláírója; 1532. midőn Gritti adót rótt a széklőiségre, csíksói Lázár (I.) Imre ment annak orvoslása végett János királyhoz;

1566. Izabellát Kolozsvárra kísérő küldöttségben egy Lázár is volt jelen, volt megint más azon fényes küldöttségben, mely Báthori Istvánt 1576. a lengyel trónra kísérte; 1653. Erdély rendszerbe foglalt törvényeit, — az Approb. Constit. — II. Lázár György, mint ítélmester, írta alá, ugyan ő az adó, valamint némely százados törvényhatóságok közötti határkérdésben, végre a II. Rákóczi és Barscai Ákos fejedelmek közötti egyenletlenkedések ügyében, és mint az ország hatalma által kijelölt biztos működött stb.

A harmadikra nézve legyen elég idezmem a legelső Lázár (Columbuszt), ki a csik-szent-tamási egyházmegyének barangot öntetett, (II.) Lázár Balint a csik-somlyai zárdá építőjét, I. Lázár Ferencz, a máltai lovagot, ki a szárhégyi őskorbelti zárdát építtette, valamint szárhégyi (V.) Lázár István, ki annak alapjára 1665. a maig fennálló Ferencz-rendiek zárdáját emeltette, továbbá az 1534-ben élt szent-annai I. Lázár Jánost, és 1755—59 körül élt szárhégyi gr. Lázár Gábot, kik vallásos irányu intézetek számára felel alapítványokat tettek; végre a közisztetlethenálló állam-és volt főkörmányi tanácsos, s tartományi cancellár gr. Lázár Lászlót, ki a leginkább általa új életre ébresztett és átalakított borszéki híres borvíz, és hideg fürdő helyén saját fáradsága által, s tetemes költségével templomot építtetett, s így napjai feladatának emberitársai szeretetét, s a szegények fölsegítését látszik tekinteni. Legyen szabad ide soroznom a harcziás jellemű csíksói Lázár Borbárt (előbb Dacó Györgynét, később 1603. Apor Andrást) is, a ki, midőn némely térítők az altorjai rom. kath. templomból az ollárokat kihányani, s a templomot elfogni akarták, a falu asszonyaival e lelkesítő szokmódása közben vette ki őket asszisztenciákkal együtt: „Szent a s s s s o n y u g y s e g i l e n, ha ide jössz, meg kell halnod!”

A jeles férfi-ivadékokban gazdag nemzetség szintugy nem volt szegény kitűnő asszonyokban is, ámbár a szépnem hivatása inkább az, hogy házi körét boldogítsa, s csöndes családi életet eszközöljön, mintse hogy feltűnjék, s a közélet zajában magát érvényesítse, cselekvőseget fejtsen ki. Mint kiváló egyéniségek említhetők, az imént érintett gróf Lázár Borbára, szárhégyi gróf Lázár Druzsána 1580—90 körül, iktári gróf Bethlen Farkasné, gróf Bethlen Gábor fejedelem édesanyja; gyalakuti gr. Lázár Mária 1716—1732 körül gr. Bethlen Sámuelné, a kinek oly jó emlékező ereje volt, hogy az egyszer hallott egyházi beszédet csaknem szóról-szóra elmondotta; végre szárhégyi gr. Lázár Eleonora 1771—1799-ig b. Jósika Miklósné, kedvelt regényírónk édes anyja.

Szükségesnek látom a ma életben levőket együttesen ide jegyezni. Legőregebb a 79. évet töltő magtalan szárhégyi gr. Lázár László, nyugalmazott tartományi cancellár, ki a mint e becses munka írójának, a buzgó, és tevékeny gr. Lázár Miklósnak alig egy éves korban árva maradás után gyermek-, és ifjú korán átgyámolva volt: ugy most annak tisztelet-és szeretetteljes ápolása alatt emlékezve, jó embereitől látogatva, s tétéményekben tölti napjait; következik a 77-iki életében levő gróf Lázár József, s ennek Péchy Esztertől született gyermekei: (I.) Albert, Dénes, Mór, Eszter s harmadik fia, s ennek neje Barscai Pólika utáni unokái: Vincze, Olga, Jenő, Corinna; azután jó kir. kamarás, és kir. tanácsos, s egyszersmind kincstári titkár néhai gróf Lázár Pál, fia: (II.) Albert és Miklós, s ez utolsónak idvazult b. Splényi Máriától született egyetlen leánya Mária; végre kir. kamarás, és alsó-főhermegyei főispán néhai gróf Lázár Benedek, és gr. Bethlen Mária gyermekei: gr. Lázár Johanna, és kedveltebb beszélyíróink egyike, gr. Lázár

zár Kálmán, s ennek Simény Amáliától származott gyermekei: Berta és Gizela. El tehát ma 10 fű, és 6 nő-utód; összesen 16, kik közül a férfiakban levők, egyen kívül, (ki cs. kir. hadnagy) mind magán pályán életet és gazdaságot folytatnak, vagyonukat felügyelik, s a hazai közügyeket gyamolítják, a gyermek-és ifjúkorban levők gondos, és nemzeti irányu nevelésben részesülnek.

Ime igen töredékes és hiányos kivonatokban a legszebb egészet alkotó, becses múlt Legeyen írja üdvözelve, hogy a farsadás, mi benne kerülni kellett, nem riasztotta vissza. E könyv, míg történetirodalmakat gazdagabbá s főrangu írónk sorát erősebbé teszi, egyszersmind irodalmunk legfőbb tekintélyeinek azon régi ohajtása teljesülésére is újabb, s az eddigieknél valószínűen becses példát és leontület adandó, hogy már valahára a nemzetségi levtélárak a hazai közirtótenetek érdekében meg fognak nyitni, s az azokban levő történelmi kincsek a nemzet köztulajdonává válnak. Vajha a nemes gróf e téren ne maradna soká egyedül. Nemzetségeknél annál hasznosabb szolgáltatást, kivált a különben is irodalommal foglalkozó utód, nem lehet! Részemről azt hiszem, hogy a Lázár-nemzetség élő tagjai e tükörben nézvé, egyik érzelmök az őseikre való méltó büszkeség lesz, de a másik bizonyára annak alkotója irányában elismerés.

Publicola.

A hatás, melyet a császári beszéd hivatalos kihirdetésének a nagyelterjedésű birodalomban elő kell idéznie, kiszámíthatatlan. Bámolni lehet már magát a lelkiismeretes bátorságot, melylyel a császár alattvalóinak legbüszkébb és sok tekintetben legveszélyesebb osztályával szembeszáll, de még inkább az erélyt, melylyel a beszédet közhírré teszi. Mert a császári beszéd mostmár feltartóztatlanul minden rabjobbágy kunyhójaig elhat, s a nemeseknek állása azzal szemben ezáltal is sok helyen aggasztóvá válhatik. Ily erkölcsi kényszer nem lehet, hogy a földbírtokosoknak a rabjobbágy iránti ellenszégülését megne törje, De mind ebben oly rendkívül sok kelési, forrongási anyag rejlik, hogy a tudatt Oroszország alig vehetend részt valamely háboruban, s ha valakinek, neki bizonytalansága van a háborítlan békére, hogy a nagy társalmi kérdést, melynek megoldását feladatává tette, veszélyes válság nélkül hajthassa végre.

Franciaország. — A napeseménye Párisban a portugall király trónbeszéde, s bárha annak közlése a francia lapokban tiltva van, bizonyos körökben élénk hatást tett; sokat, talán a Charles-Georges egész kárpótlását oda adandótták, ha a francia-portugall viszályra vonatkozó részt más, kevésbé csipős szerkezetben mondja el a király. A kárpótlási összeg, melyet Portugallának fizetnie kell, még most sincs

végleg megállapítva. Állítólag egy vegyes bizottmány fog azzal megbízni, mely különböző francia miniszteriumok tagjaiból álland. Különben mondják, hogy a császár a portugall királyhoz is hasonló kizárólag küldött, mint a gyarmatügyi miniszterhez, melyről azt hiszik, hogy Lissabonban a kedélyekre csillapító üdvös hatását nem fogja eltéveszteni.

— A Montalembert pörébeni tárgyalás f. hó 24-re lön elhalasztva, mint mondják, Berryer védő megkeresésére, ki távol van Páristól. A császári államügyész, 24 órai fontolgatás után, jóváhagyta az elhalasztást.

UJ POSTA.

— A dán-német viszály legjobb uton van a békés megoldás felé. A francia kormány szájából ezáltal egy kövér falat esik ki, a melyet jövőbeli „párisi konferenciákra” fen tartogatott. Mi ok indíthatta a dán királyt a Németország iránti feltétlen engedésre; az ügynek szörnyű unalmassága, vagy a berlini Kreuzzeitung pártján megbukása? vagy tán a porta példája, miszerint mégis csak előnyösebb, Németország igazságos igényeinek eleget tenni inkább, mint Orosz- és Franciaország közös védnöksége alá esni? A német nagy hatalmak hihetőleg most, midőn Dán-

ország hajlandó magabaszállni, s Franciaországnak is az ő beavatkozási játékánál nincs szerencséje, élni fognak a kedvező percczel, hogy Koppenhágában verjék a vasat, valamig meleg.

— Pavia marquis, párisi portugall követ, még nem érkezett meg Párisba. Hírszerint megbízása van, a francia kormánynak megfoghatóvá tenni, hogy a király az ország hangulatával szemben kénytelen volt oly erélyes magatartást tanúsítani. Az angol követ állítólag hasonló szellemben működnek.

— A „Moniteur” négy izraelitának algiri megyetanácsosokká kinevezését jelenti azon megjegyzéssel, hogy az a választások egyenlősége elvének tekintetéből történik.

— Franciaország Cochinchinába új erősítést küld. A „Moniteur” ezen hadjárat iránti cikkéből még nehéz megítélni, hogy Franciaországnak komoly szándéka-e a maradandó birtokbavevés.

— Azon bizottmány, mely a népek szabad munkájának kérdését tárgyalja, Párisban nov. 17-én tartja első ülését.

— Egy marseillei távirat szerint, mely Rómából vitt tudósításokat Párisba, több nagy hatalmasságok részéről történtek felszólalások a fiatal Mortara ügyében. (Ezen tudósításnak még megerősítésre van szüksége.) — A Rómában megjelenő „Civitta Cattolica” pontos előadását hozza az egy-

házi hatóságok eljárásának a Mortara család irányában.

— Grammont, Franciaország római követe, hírszerint szabadsággal Párisba jött. Azt hiszik, hogy itt némi elégtelenség uralkodik azon jó viszonyok miatt, melyek Róma és Bécs közt kifejlődtek, s a herczeg ennél fogva új utasításokat kér.

— Egy berlini magánlevél szerint Franciaország helyzete a perczben nem kevésbé válságos; az Angliávali szövetség sohasem volt lazább, az Ausztriávali viszony sohasem feszültebb, mint most; az orosz és francia uralkodók közti személyes viszonylatok sohasem hidegebbek, mint Napoleon hűnek varsói látogatása óta, s keleten minden órán katastropha várható, melyet az Angolország elleni politikai sakkjátszások által legföljebb húzhatni, de meg nem gátolhatni.

— Keletindia ből legujabban meglehetősen jó tudósítások érkeztek az angolra nézve.

— A „B. H.” írja: A lengyel királyság I. Sándor csár alatt szokásban volt országos czimerének helyreállítását általános figyelmet gerjesztett. Az orosz kőfejtő sas helyébe, melynek szárnyain az ország czimere, s mellén sz. György volt, a két fejű sas lép a fehér sassal, és királyi koronával veres mezőben. Ezen változtatást már a pályafőnél életbe léptették.

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

Urbékkárpótlási töke utalványozás.

A szásvárosi cs. k. megyei törv. után Csizsár Emilia Szögyéni Lőrincznének mihályfalvi birt. u. 2856 ft 36 kr, Szabó Iván örököseinek ddtó 3674 ft 39 kr, — Nalaczi Józsefnek n. és kis-pestényi, bukovai, kernyesdi, nagy és kis-ostrói, brazovai, várhelyi b. u. 5680 ft 9 $\frac{1}{2}$ kr, — Berivoi György és László s Gyenge Zsuzsanna Berivoi Józsefnek bárpataki, keméndi, erdőfalvi birt. u. 650 ft 10 $\frac{1}{2}$ kr, — Csipkés Boldizsár örököseinek topliczai b. u. 500 ft 12 $\frac{3}{4}$ kr, — Barcsai Ábrahámnak nagy-barcsai, sz.-andrás, sárfalvi, petrényi, kis-denki, boos-

grosi b. u. 4809 ft 47 kr, — Gyenge Zsuzsanna özv. Berivoi Józsefnek nyirmezsei b. u. 685 ft 18 $\frac{3}{4}$ kr, — Kozma Eleonóra, Bertha és Salmira árvaúknak, mint Kozma Lajos örököseinek bugyessdi, talácsi b. u. 5434 ft 5 kr, — Kaku-esi Eleknek nagy-ági, kecske-dájai, nyavalyásfalvi, topliczai, berekszői b. u. 7685 ft 6 $\frac{1}{2}$ kr, — Barna Ágnes Török Döméné örököseinek ponor-ohabai, ponori, galaczi, füzesdi birt. után 5546 ft 40 $\frac{3}{4}$ kr, — Török Jánosnak kirvadi, merisori, bányiczai, petrosény-dilsai, livadzeli, sily-vajdái, lupényi, hobiczényi, sily-macsedi, petroszi, petrosény-dilsai kis-bári, farkspataki, lupényi, ponori, p.-ohabai, galaczi, füzesdi, rusori, sereli, n. és k.-ostrói b. u. 11944 ft 52 $\frac{1}{2}$ kr, — ddtó pokolvalcseli, k.-oklosi, bosorodi b. u. 1146 ft 44 $\frac{1}{4}$ kr urb. kárp. töke és jár. utalv. A követ. bead. jan. 27-ig. Tárgy. nap márczius 30-ka d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. után b. Kemény Pál örököseinek oláholyosi b. után 1647 ft 2 $\frac{1}{2}$ kr, — gr. Wass Antonia özv. Horváth Ferencné örököseinek széplaki, vámosudvarhelyi, kis-szőlősi b. u. 6845 ft 27 $\frac{3}{4}$ kr, — b. Kemény Pál örököseinek csokfalvi, sz.-iváni, erdő-sz.-györgyi, havadtői b. u. 6302 ft 37 $\frac{3}{4}$ kr, — ddtó malomfalvi, nyárádtői, sóspataki b. u. 6040 ft 18 $\frac{1}{4}$ kr, — gr. Wass Antonia özv. Horváth Ferencné örököseinek nyárádtői b. u. 1380 ft 11 $\frac{3}{4}$ kr urb. kárp. töke és jár. utalv. A

köv. bead. jan. 4. ig. Tárgy. nap márcz. 4-dike 1859 d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. k. megyei törv. után Kovács Ferencnek sóvényfalvi b. u. 808 ft 38 $\frac{3}{4}$ kr, — özv. Nagy Gáborné, Nagy Ferenc és Nagy Amáliának borzasi b. u. 604 ft 56 kr, — Bartha Györgynek hosszúaszi, hosszúpataki, lunkai, glagoviczai birt. ut. 990 ft 23 $\frac{1}{4}$ kr, — Mendel Ilyésnek hosszúaszi, hosszúpataki, lodornányi, lunkai, keszleri, glagoviczai b. u. 5195 ft 34 kr, — Bolyai Gergelynek mikészasi b. u. 216 ft 14 kr urb. kárp. töke és jár. utalv. A követ. bead. dec. 28-ig. Tárgy. nap febr. 8-dika d. e. 9 órákor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(43)

Fris szállítmány!!!

Csász. kir. legfelsőbb szabadalommal és a magas porosz kir. orvosügyi ministerium jóváhagyásával.

BORCHARDT

orvostudornak

GYÓGY-FÜSZERES

NÖVÉNY SZAPPANJA

számos növényi, névszerint fűszeres és áther-olajos anyagon kívül tartalmaz még számos alkatrészeket is, melyek ezen szappan hatályát sajátosságossá és jellemzővé teszik. Az nem csak hogy a bőrt puhán és hajlékonyan tartja, s ezáltal annak kigőzölgesét szabaddá teszi, hanem vegy-alkatrészei által felszívólag és változtatólag is hat a bőrre, az alhártyázatra és mirigyes létszerekre, s azokat ujitott tevékenységre ingerli. Dr. BORCHARDT növény-szappanja ennél fogva éppen oly jeles szépítő, mint alkalmas szer az anynyira terhes szopt. porsédékek, fakadékok és más bőrtisztatatlanságoknak gyengéd módon és rövid idő alatti eltávolítására.

A Dr. BORCHARDT-féle Növény-szappan zöld betűkkel nyomott fejr s az itt álló bélyeggel ellátott eredeti pakétácskában árultatik s Kolozsvárt csupán WOLFF J. gyógyszer-tárában található, és Tordán WOLFF GÁBOR gyógyszerésznél.

(38)

NÖVÉNY-FOGPOR

G. J. POPP-tól.

Fogorvos s az Anatherin-szájviz sat. kiv. tulajdonosa.

E növény-fogpor aként tisztítja a fogakat, hogy naponkénti használata által nemcsak a szokott, anynyira kellemetlen borkó távolítottatik el, de a fogak zomancsa fejébb és gyöngédebb lesz; erősíti a foghúst, s ezáltal a már megromlott fogak épségét visszaadja, és kellemes illattal a száj legrosszabb szagát is eltávolítja.

Egy skatulya ára 36 kr. p. p. Található Kolozsvárt Wolff J. gyógyszer-tárában és Tordán Wolff Gábornál.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda Nyomdájában.

Mai számunkhoz van csatolva Dózsa Dániel verseinek előfizetési felhívása.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(562)

B. Bornemisza János ur budatelki jószágában (tekei járásban) 658 szekér, részint széna-fű, részint rész-széna és sarju játányos áron eladó. Árától értekezhetni Szentes-Lászlón praefectus Pálfi Andrással személyesen vagy bérmentes-levél által. Utolsó posta Gyalu.

(563)

Hirdetés.

B. Kemény György urnak a lekenczei járásban fekvő Bungárd nevezetű helységben létező birtoka, mely áll 25 hold 400 □ kaszáló, 35 hold 1000 □ szántó, 2 hold szőlő, 14 hold legelő és 10 hold erdő kiterjedésű mennyiségből.

Továbbá korcsma-jog és közlegelőbeli illetőségből, megjegyezvén, hogy az erdőben 2400 darab épületre való tölgy- és cserfa is található, örök áron eladó lévén, a megvenni szándékozó értekezhetik az ára iránt Kolozsvárt az Óvárban, 267. szám alatti házban, az eladó báró tulajdonos urral, és Külső-Szénutczában a 46. szám alatti házban, Ürmösi Samuval.

(565)

Az egész ausztriai birodalomban közszedvezőleg elismert

ANGOL-PATENT-KÖSZVÉNY-GYOLCS, minden köszvényes, és rheumatikus szenvedés ellen, és mint első s legbiztosabb védszer görcs, orbáncz, tagdaganat és oldalszurás esetében.

Fris és legjobb minőségben kapható:

Kolozsvárt: Wolff János gyógyszer-tárában, Brassóban: Duschoin J. kereskedésében, Debreczenben: Gassner Pál, Aradon: Probst F. I., N.-Szébenben: Schneider F. I., Temesvárott: Kraul János kereskedésében.

E szer: használati utasításba becsomagolva, 1 pforintért kapható: idült bajok esetére a kétszeresen erős 2 pforintért.

(568)

Haszonbérbe adandó jószág.

Méltóságos gróf Teleki János ur részéről közhírré tétetik, mikint a Mezőség derékában fekvő Nagy-Sármási jószág, 1200 veka öszvelésel, a Gyergyó és Lárja nevet viselő nagy kiterjedésű két marha legelővel s más egyéb ha-

(3—3)

szonvételeivel, lakó és gazdasági épületeivel együtt a jövő 1859-dik év Szent-György napjától kezdve hat egymás után következő évekig, az e tárgyban Kolozsvárt 1859. január 5-kén délelőtti 10 órákor a tulajdonos gróf ur belső-monostorutczai házában tartandó törvénykülvű árverés útján a többet igérőnek, s oly vállalkozni kívánónak, ki a fennálló törvények értelmében fekvő birtokok bírására s szerzésére jogosítva van, s e mellett saját telhermentes fekvő birtoka lekötése által legalább az évi haszonbérnek értékét megülő pragmatikai biztosítékot képes szolgáltatni, haszonbérbe fog adni. A hozzá szólanó kívánó köteles ezer forintot ausztr. pénzürtékben bálnapénzül betenni, s a lekötendő biztosítékot előre kijelelni. — A jószág igen jól beruházott fundus instructussal van ellátva, mely haszonbérlelnek középszínű fizetés mellett tulajdoni birtokká át fog adni. A jószág kiterjedése s a haszonbéri kötés feltételei előre is megtekinthetők országos ügyvéd Simon Eleknél, belső-középutczai 502. sz. alatti házában.

(567)

(1—1)

M.-Vásárhelytől egy órára, az országút mellett, örök áron eladó egy részjószág, mely áll egy hat szobából álló köből épített urilakból több jó karban lévő gazdasági épületekből, 150 hold-nyi fekvőből és egy óranegyedre fekvő falubeli négy egész telkes ökrös zsellér után járuló, akár kárpótlás, akár megváltási javadalmaiból és egész évi korcsmárlási jogból. Bővebben értekezhetni ügyvéd Nagy Zsigmond urnál M.-Vásárhelytől.

(560)

(4—24)

Mell-növény szeletkek.

Koller F. J. gyógyszerész által Pozsonyban.

Kolozsvárt kapható Wolff J. gyógyszer-tárában.

Egy skatulya ára 20 kr. p. p.